

AMERIKANSKI SLOVENEK.

47. števil.

Tower, Minn., 11. novembra, 1892.

Letnik I.

Zgodovina naše razstave.

Dne 21. oktobra bila so slovensko blagoslovljena poslopja naše svetovne razstave, ki se bo otvorila v Chicagi prihodnje leto 1. majnika.

Pri tej priliki je umestno, da se ozremo za nekaj let nazaj na zgodovino razstave.

Misel, povodom 400letnice odkritja Amerike Chicago svetovno razstavo odlikovati, je prvi javno sprožil E. Lee Brown v seji mejnarodnega društva „Inter State-Exposition Co.“ dne 14. oktobra 1885. Zbor mu je soglasno pri-
trdil, a ob enem so tudi New-Yorčani začeli agitovati za svetovno razstavo v New-Yorku. Pariska razstava l. 1889, katero so Američani jako množestveno obiskali netila je ideje ameriške razstave bolj in bolj, le glede krajevne vprašanja vladala so različna mnenja. Dne 22. julija l. 1889. je

chicaški mayor Dewitt C. Cregier imenoval odbor 100 odličnih chiecaških meščanov, ki so se z vsami silami poprijeli nasvetovane ideje in se konstituirali pod imenom „The World's Exposition of 1892“. Odslej so se lotili stvari tudi chiecaški časniki in vsemu svetu ozna-
njevali, da je Chicago za takovo podjetje najpripravnije mesto. Tedaj je pričelo zgoraj imenovano društvo izdajati tudi razstavine „bonds“ in sicer s tolikim uspehom, da so imeli 19. sept. 1. 1889 zagotovljenih vže 5 milijonov dolarjev. Treba je bilo le še privoljenja od strani zveznega senata. A mej tem tudi konkurentje niso mirovali. New-York, Washington, St. Louis, celo St. Paul je tekmoval s Chicago. 19. decembra istega leta stavil je senator Cullom v senatu formalno stilizovani predlog za svetovno razstavo v zedinjenih državah v spomin 400letnice najdenja Amerike. Vsa hiša je pridila temu predlogu, vendar hud boj se je vnel pri vprašanju: kje bo razstava? Ne da bi kaj do-
gnali, razšli so se senatorji in po dolgih debatah in velikih intrigah rešili so vprašanje še le 24. febr. l. 1890. Glasovali so osemkrat. Pri prvem glasovanju palo je na Chicago 115 glasov, New-York 72, St. Louis 61, Washington 56. Pri prvem glasovanju prodrla je Chicago s 157. glasovi. Predsednik Harrison podpisal je sklep 25. aprila l. 1890 in zajedno ukrenil, da se blagoslove razstavina poslopja 1. okt. 1892, odpre pa razstava 1. maja 1893.

Mej tem se je chiecaško razstavino društvo permanentno osnovalo. 4. aprila zbralo se je 29.374 delničarjev, ki so založili onih 5 milijonov dolarjev in določili, da se ima povišati glavica na 10 milijonov dolarjev. Mestni svet chiecaški je takoj priskočil na pomoč in dovolil razstavi 5 milijonov dolarjev. — Tako se je zdelo, da je zagotovljena gmotna stran. Razstavini komisariji so izbrali za razstavo „Jackson Park“ na južnovzhodnem delu mesta ob michiganskem jezeru — gotovo najlepši in najugodnejši prostor, ki so ga mogli najti. Predsednik B. Harrison je izdal 24. dec. l. 1890 pro-

klamacijo, s katero je povabil vesoljni svet na razstavo. Do malega vse države odzvale so se v ugodnem smislu.

Dela za razstavo so se pričela a kmalu se je pokazalo, da \$10 milijonov nikakor ne bode zadostovalo, ampak da bo treba najmanj \$18 milijonov. Tu je moral pomagati „stric Sam“. Da bi omehčali njegovo srce, povabili so chiecaški meščani letošnjo pomlad senat in kongres v Chicago, da si ogledajo priprave za razstavo. Seveda so jih na moč slovesno sprejeli, jih po knežje gostili ter jim razkazali dela v Jackson Park-u. Vsi povabljeni so bili z vsem polnozoma zadovoljni, niso mogli prebrati chiecaške gostoljubnosti in ko so odhajali, so na en glas zatrjevali, da bodo kot en mož glasovali za še primanjkujočo svoto \$8. milijonov.

A kaj se je zgodilo? Ko je predložil predsednik zbornici predlog o podpori za chiecaško razstavo v zneska 5-8 milijonov dolarjev, ni našel zadostne podpore in zbornica je privolila samo \$2,500.000 v podobi spominjskih 50ct. kosov. New-York pa se je veselo muzal, ker on je bil, ki si je vedel pridobiti senatorje za-se na škodo Chicagi. Vendar ta škoda ni bila velika. Vodstvu razstave posrečilo se je namreč vže v 2. tednih prido-
dati one \$dolarske spomenike za \$5,000.000 in zadnji čas izdalo je novih delnic za \$4,000.000, tako da razstavi odslej ne bo več manjkalo denarja. Naša razstava stoji torej sedaj na trdnih gmotnih tleh in tudi nje notranja organizacija je vzorna. Oficijalna poslopja za kmetijstvo, vrtnarstvo, živinorejstvo, ribarstvo, mašinerije, promet, elektriko, lepe umetnosti, proste vede, etnologijo, industrijelna in upravna palača so celoma dovršena in nadkriljujejo glede velikosti in lepote vse dosedanje razstavine palače. Ameriški narod se je prepričal tega vže minoli teden, vesoljni svet pa bo imel drugo leto priliko videti, da govorica o velikanskem našem napredku niso prazne besede in da je chiecaška svetovna razstava zares dostojen spomenik 400letnice Kolumbove.

Domače novice.

Volitev v torek 8. novembra se je završila kaj mirno in resnobno. Saloni ali pivnice so bili od zjutraj 9. ure do 5. ure popoldne zaprti.

Obojnih strank časopisi poročajo, da je izvoljen predsednikom Združenih držav za prihodnja 4 leta Grover Cleveland navzlic temu, da še ne vedo natančnega izida volitev. — Knute Nelsona pa razglašajo, kot bodočega governorja za Minnesoto.

Mesaba, Minn. Mesaba Lumber Co. si napravljva nov mlin, ki bo izgotovljen in delu izročen že prihodnji mesec. Ta in poprejšnja dva mlina bodo narezali vsako leto 25,000.000 črevljev lesa.

Najnovejše iz bogate Mesabe je pa to, da je pred kratkem tam našel Dr. Cann premoč. Pri natančnem preiskavanju se je pokazalo, da je čist ter dober za rabo.

Merriam Park, Minn. V nedeljo 13. t. m. dobe v semenišči sv. Tomaža dijakonat sledeči č. gg. Slovenci: Matija Bilban, Fr. Jager, Milozvan Požek in Ant. Vilman.

Joliet, Ill. Dne 2. nov. na Ver-nih duš dan se je ponesrečil tukaj g. Jurij Mihelič. Delal je pri nekem novem mostu in padel 20 črevljev globoko in tako nesrečno, da je nezavesten oblašal. Prepeljali so ga v bolnišnico, kjer je čez 2 uri umrl, ne da bi bil prišel k zavednosti. Ranjki je bil 48 let star, doma iz doljenega Suhorja, viniške fare na Dolenjskem. Zapustil je na Kranjskem ženo in dvoje otrok. Rojaki preskrbeli so mu dostojen, katolišk pogreb. Bog mu bodi milostljiv! — Dne 5. novembra smo pa pokopali g. Mart. Pluta. Bolehal je skoro eno leto in bil večkrat previden s sv. zakramenti. Rojen je bil v Suhorju pri Metliki in dosegel starost 49. let. Pred komaj 6. meseci prišla je za njim sem žena z otroci. Kako veseli so bili drug drugega, kajti vže 10 let se niso videli. Toda Bog jim ga je zopet odvzel. Bolezen nakopal si je ranjki, kakor tudi njegov brat John Plut v tovarni, kjer meljejo kamen. Kameniti prah jima je zašel v pluća in po dolgej, mučnej bolezni povzročil smrt. V teku 9. mesecev sta se oba brata preselila v večnost. Bila sta možaka-poštenjaka, ki sta si pridobila tu mnogo prijateljev. Naj v miru počivata!

Chicago, Ill. Stroški pri blagoslovljenju svetovne razstave znašajo \$230.000. Well, zastoj je le smrt, pa še ta stane življenje!

Chicago, Ill. Poljska cerkev sv. Stanislava je sedaj dovršena. Sv. Stanislava cerkevna občina je največja poljska občina ne le v Chicagi, ampak na celim svetu. Šteje namreč 40.000 duš. Cerkev je zidana v rokoko-slogu, v dolžini meri 220, v širini 87 črevljev. S farno šolo in župnijskim dvorcem vred stane \$350.000.

Hazleton, Pa. „Jednota“ z dne 20. oktobra prinaša na prvi strani glede Jednote slovenskih društev sledeče vrstice: „Slovinci budim mat“, „Slovensko Jednoto“, „Amerikanski Slovence“ (14. okt.) má krásny úvodný článok, v ktorom vyziva bratov Slovincov, aby zakládali spolky a utvorili svojú vlastnú slovinskú Jednotu. Z toho článku sa dozvedáme, že Slovinci majú už 10 spolkov, všetko na zá-pade. V Pennsylvanii prebýva v-
vraj do 2000 Slovincov bez všet-kého sjednotenia, tak že ani len missionára nemožno mať. Pisateľ (Rev. F. S. Šušteršič z Joliet, Ill.) plyná s oduševnenostou národnou v-
vraji: „Ko bi se Slovinci pridno družili v družstva, o koliko manj bi se jih odkupilo materi Sloveniji! Vyzdvihuje náboženské, národ-né, mravné a socialne prednosti spojenia a končí: „Živela slovenska Jednota!“

Slovenci-rojaki, naseljeni v Združenih državah, vrstite se v kat. društva! Predsedniki posameznih društev glasite se v „Amerikanskem Slovence“ in v-
nemajte se za to koristno početje! „A. S.“ bo z radostjo objavil vaše do-pise. Naznanite število vaših dru-

štvenikov, zaščitnikov in izrazite vaše mnenje o „Jednoti slovenskih katoliških podpornih društev“. To je nam sedaj najpotrebnejša bratovska vez v eno celoto: kajti le v edinosti ali Jednoti je prava moč, gotovi napredek in bratovska korist. Uredn.)

Homestead, Pa. Izgredi so nekaj tednov na dnevnem redu. Komaj mine dan, da ne bi štrajkujoči delavci ali pa njihovi prijatelji prijeli kacega delavca iz Carnegieve tovarne.

Leadville, Colo. Med 18letnim sinom in njegovim očetom je nastal prepir. Da bi se maščeval nad starši, ukradel jim je \$200, kupil smodnika in razstrelil hišo. K sreči ni bil nikdo težko ranjen. Škode je več tisoč dolarjev. Hudodelec zginil je takoj, a policija ga pridno zasleduje.

New-York. „American Telephone & Telegraph Co.“ napravila je med New-Yorkom in Chicagom direktno telefonsko zvezo. Pred par dnevi so jo odprli, in poskusi obnesli so se prav dobro; to je dosedaj največja razdalja, na kateri se rabi telefon.

Crawfordsville, Ind. Iz peska izkopali so tu 25 kostnjakov, radi velikosti pripadajo k plemenu, kateri ne živi več.

Spokane, Wash. 2. novembra je zorelo v kabani sedem Indijancev. Ogenj je nastal po noči in k vseh ni vsi močno pijani, niso se mogli rešiti.

Nove dopisnice z plačnim odgovorom so že v rabi. Dolge so pet in pol palcev, široke tri in pol; narejene so tako, da se polovica, namenjena za odgovor prav lahko odtrga. Na desni zgornji nahaja se znamka s podobo generala Grant, na levi pa napis: „Dopisnica s plačnim odgovorom“ in pod tem besede: „Ameriške Združene države“. Z majhnimi črkami povedano je tudi v-
dilo, kako rabiti te dopisnice. Na nepopisano polovico napiše se odgovor, odtrga od popisanega in odda na pošto. Cena tem dopisnicam je dva centa.

Naseljevanje v septembru je radi kolere zelo prenehalo; v vseh pristaniščih izstopilo je le 28.229 oseb, lansko leto v istem času pa 52.707 oseb.

Zunanje države.

(Kranjsko.) Zavod za gluho-neme in slepe na Kranjskem se bo menda že kmalu napravil. Denarja je za ta namen založenega pol milijona goldinarjev. — Prenovljena in olepšana je mestna farna cerkev v Kranju. — Knjižnice družbe sv. Cirila in Metoda je izšel 8. zvezek, ki popisuje življenje in delovanje slovenskega pesnika in pisatelja Janeza Ciglerja. — V Potočarskej Vasi je Fr. Pak z svojega ležišča pal in se ubil. — Ponesrečil se je kamolomec A. Črvan iz Muha-berja na Dolenjskem pri razstreljevanju kamenja; umrl je dva dni po tem. — Deželni odbor kranjski je dovolil po toči prizadetim 10.000 gld.

(Koroško.) Ko so štirje delavci pri Goričah most čez Zilo delali, se je oder podrl in so doli padli; eden je težko ranjen, trije so manj poškodovani. — Zlato bodo spet

kopati začeli v Turah planinah na koroško-solnograjski meji. — Posojilnico snujejo v St. Lenartu pri sedmih studencih. — Zadnje letošnje slavnosti na sv. Višarjih se je udeležilo okoli 300 romarjev. Celo leto je prišlo 40.000 romarjev.

(Štajersko.) V Mariboru so pričeli z zidanjem novega poštnega poslopla. — Zlato mašo je obhajal č. g. župnik Fr. Toplak v St. Lenartu pri Vel. Nedelji. — Volilni shod je bil v St. Janžu na Dravskem polju. Dr. Gregorec je poročal o svojem delovanju v državnem zboru.

(Primorsko.) Deževje je naredilo veliko škodo po Soški dolini; turšice niso ljudje mogli pobrati o pravem času, ajda pa gniye v kozoleh. — V Kriški županiji „Na cesti“ se otvori nov poštni urad. Zvezo bo imel vsak dan z Gorico in Ajdovščino.

Kolera v Evropi še ni zatrta, ampak razširjuje se še vedno. Po Donovi prišla je že, kakor pravijo, iz Buda-Pešte na Dunaj in skoraj gotovo pride tudi v juž. Nemčijo. Verjetno je, da po zimi in spomladi ne bomo dosti slišali o razširjevanji kolere; prihodnje poletje pa začne prav lahko zopet razsajati v mnogih mestih, kakor je letos v Hamburgu, ako ji tega dobro zdravstveno stanje ne bo zabranilo.

Srbija. V Krajini so roparji pri belem dnevu iz hiše privlekli najbogatejšega kmeta in ga ustrelili. Nikdo izmed sosedov se ni upal, mu prihiteti na pomoč.

Rusija. Letu 1890 izselilo se je 85.548 in l. 1891 109.515 oseb iz Rusije v Ameriko.

Turčija in Rusija. Mej Rusijo in Turčijo vrše se sedaj pogajanja o sklepu nove trgovinske pogodbe. Ta pogajanja pa le počasi napredujejo, ker se ne morejo sporazumeti o prehodu ruskih ladij skozi Bospor in Dardanele. Rusi zahtevajo, da se v tem oziru jim dade večje pravice, ali Anglija je to zvedela in naznanila, da bode za-se zahtevala iste pravice, kakor se dovolijo Rusom. Turki sami si na mislijo, da je za varnost njih države najbolje, če vse ostane pri starem.

V Italiji se je pričel 4. pr. m. shod italijanskih katolikov v Genovi. Vdeležba je bila na tem shodu velikanska.

Nemčija hoče vojaške stroške povišati spet za 65 milijonov mark. Po drugi strani pa se spet zagotavlja, da ne bo vojske. Komu verjeti? Nam se zdi, da se drug drugega bojijo in zato si nobeden ne upa začeti in vsak misli, da je še premalo oborožen.

Portugalsko. Dne 22. pr. m. razbila se je angleška ladija „Roumania“ pri izlivu reke Avelho nedaleč od portugalskega pristanišča Peniše. Rešilo se je devet oseb, 113 jih je pa našlo žalostno smrt v valovih.

Meksika. Meksikanske čete pregnale so uporne Indijance iz Chihuahua: nekaj Indijancev se je udalo, drugi so pa bežali čez mejo v Teksas.

Azija. V bližini mesta Kutais v Franskavkaziji je potres porušil pet vasij. Do sedaj so izveleli izpod razvalin 27 mrličev.

V STORE THE NEW YORK CLOTHING Company

je dobiti ta teden:

Moške hlače po 50 cts.
Overalls (povrhne hlače) po 20 „
Rudarske škornje po... \$1-25 „

Pridi in oglej si!

Spoznal bodeš, da prodajamo p najnižjih cenah.

NEW YORK CLOTHING CO

Glavna zaloga sukna.

Najvažneje:

hrani dolar!

Dobro shraniš dolarje, če kupiš stenskih in žepnih ur, prstanov in drugih dragocenosti pri zlatarju

A. ROHRER-JU

Jeweler-Store.

Tu dobiš vedno izvrstno blago in po najnižjih cenah. Razun tega so na prodaj vsakovrstne branilne omariče od \$20— naprej. Porok smo, da boš zadovoljen z ameri-
kanskimi in švicarskimi urami.

Za ceneno, resno in garan- tovano izvršitev pooblastil (Vollmachten) veljavna v vseh krajih Evrope, dalje za vožne listke (Tickets), namenjenim v Evropo in iz Evrope, kakor tudi za pošiljanje denarjev v Evropo, se obrni na

Jos. J. Sokliča in W. T. Jamesa

blagajnika elyške banke v Ely, Minn.

Ako hočeš

dobro in ceneno blago dobiti, oglasi se pri John Kaps & Comp.

Preselitev.

Lepa in velika izber

ženskih oprav in oblek

se dobiva nadalje zraven „Vermilion Hotel“.

Cena je znižana pri vsakem dolarju

za 20 cts. za 20 cts.

TOWER - Mrs. HOLMAN.

Kje je!

Kdor bi zvedel kaj o bivanju KAROL ŠVIGELJA je ujudno prošem, da naznani to upravnistvu „Amerik. Slov.“ ali pa njegovemu očetu, Mat. Švigelju v Borovnici, Kranjsko. Zadnji čas je bi v Illinois, Aurora, Ave 627, N. A.

Louis Sletten

VELIKA TRGOVINA

klobukov in kap, obleke in obuval, kuhe in groceries.

ZALOGA

hišne oprave in kuhinjske posode.

ELY - MINN.

Entered at the Post Office at Tower, Minn. as second-class matter, April 7, 1892.

Vabilo na naročbo AMERIKAN. SLOVENCA.

Prvi in edini Slovenski časopis v Združenih državah Severne Amerike izhaja vsak petek in velja za celo leto s poštnino vred za vse Združene države in Kanada po \$2.50 (dva dolarja in pol.) za Evropo pa po \$3.00 (tri dolarje) ali 6 gld. a. v.

Naročnina se ima plačati po postavi naprej pošlje naj se z naročbo vred v pismu pod tem-le naslovom:

V. Rev. JOS. F. BUH
Amerikanski Slovenec
Tower
St. Louis Co., Minn.
U. S. Amerika.

AMERIKAN. SLOVENC.

The only Slovenic newspaper in the United States, published every Friday at Tower, Minn. Subscription price for one year for United States and Canada, \$2.50; for Europe \$3.00.

Cena naznanil in oglasov:
Jedna vrstica 10 cts.; jeden palec na visočino mesečno \$1.— ali letno \$10.—

Oznani la naj se blagovolijo plačevati naprej.

Advertising-Rates.

Per line 10 cts.; per inch \$1.— per month or \$10.— per year
All advertisements must be paid strictly in advance.

Jos. F. Buh,
Editor and Publisher.

Cerkveni koledar.

Sobota, 12. nov.	Martin, p. m.; Avr.
Nedelja, 13. „	23. pobink.; Stansl.
Evang.: Jezus obudi Jairovo hčer, Mat. 9.	
Ponedelj. 14. „	Serapijon, m; Kl.
Torek, 15. „	Leopod, voj; Jedert
Sreda, 16. „	Edmund, šk.; Otm
Četrtek, 17. „	Gregorij, šk.; Hug.
Petek, 18. „	Evgen, sp.; Odon.

Tri in dvajseta nedelja po bin-koštilh.

Evangeli sv. Matevža 9, 18—24.

„Tisti čas, ko je Jezus množicam govoril, glej! je eden vikših prišel in ga molil, rekoč: Gospod! moja hči je sedaj umrla; ali pridi, in položi svojo roko na njo, in bo oživila. In Jezus je vstal, in šel ž njim in njegovi učenci. In glej! žena, ki je na krvotoku trpela dvajset let, je pristopila od zadej, in se dotaknila roba njegovega oblačila. Zakaj rekla je sama pri sebi: Ako se le njegovega oblačila dotaknem, bom ozdravljena. Jezus pa se je obrnil, in ko jo je videl, je rekel: Zaupaj, hči! tvoja vera te je ozdravela. In žena je bila zdrava od tiste ure. In ko je Jezus prišel, in je videl piskače in šumečo množico, je rekel: Odstopite; zakaj deklica ni mrtva, ampak spi. In so se mu posmehovali. Ko je bila pa množica izgnana, je noter šel, in jo je prijel za roko, in deklica je vstala. In ta sloves je šel po vsej tisti deželi.“

Današnje sv. evangelij nam popisuje, kako je Jezus Kristus obudil v življenje hčer nekega vikšega. Čudo se je zgodilo v Kafarnamu. V Najnu je oživil mladeniča, sina vdove, v Betaniji, blizu Jeruzalema pa Lazarja. Ti dogodki nam kaj jasno pričajo, da morajo umreti vsi Adamovi otroci in da smrt pobira ljudi vseh dežel iz vsake starosti.

1. Umreti moramo. Jeden najresnejši obredov katoliške Cerkve se vrši na pepelnico. Duhovnik dene vernikom pepela na čelo z besedami: „Spomni se, o človek, da si prah in v prah se izpremeniš.“ Adam je prvi čul te strašne besede. Ako bi ne bil grešil, ne umrl bi, a po grehu bil je takoj obsojen za smrt, za prah, iz

katerega je bil vzet. Dasi je pa Adam živel še pogrebu dolgo let, umreti je vendar moral. Ako čitamo v svetem pismu o potomcih Adamovih, vidimo, da so včakali skoraj vsi veliko starost, a smrti niso ušli, vsem je veljala sodba: „Prah si in v prah se povrneš.“ Smrt hitro pride in gotovo. Ko hitro smo spočeti v materinem telesu, vtisnjen je nam pečat smrti. Vsako delo od časa do časa preneha in počiva, a čas našega življenja hiti nepretrgano do groba. Z vsakim dihom smo bližje smrti. Poglej okrog in povsodi zapaziš jednako resnico! Vse krog nas umira, vse je podpisano smrti. Naše telo je iz kosti in mesa, podvrženo najraznovrstnejšim boleznim in slabostim, vse to priča, da da moramo umreti, toda kedaj, nam ni znano. Zapomni si tedaj, kar pravi Izajija: „Oskrbi svojo hišo, ker bodeš umrl in ne bodeš več živel.“

2. Ura smrti nam je neznan. Ko govorimo grešnikom o smrti, navadno reko: E kaj, za to je še dovolj časa. Ko prigovarjamo staričku, naj se spravi z Bogom, ker se mu bliža ura smrti, odgovarja navadno: Menim, da ni še tako hudo, ker sem še krepak in zdrav. Govori mladeniču, ki je na krivem potu, odgovori ti bržkobrzi: Mlad sem še, sedaj se lahko navžijem življenja, za izpreobrnitev in pokoro je časa več kakor dovolj. Oh, koliko ubogih grešnikov govori tako, a smrt pritiho in ne vpraša, si-li pripravljen, ampak molče pobere svoje žrtve. Ura smrti je negotova. Naše življenje je v božjih rokah in le on ve za število ur našega zemškega potovanja. Spomni se, kaj se je zgodilo z grešniki ob vesoljnem potopu, ko so ob času pokore živeli, kakor živina in prepozno klicali na pomagaj. Morebiti vtegne reči: Pripravim se za smrt, ko bom bolan. O brezumnež, vprašam te, kedaj bodeš bolan? Morda te čaka smrt daleč od cerkve, daleč od človeške pomoči in brez priprave izdihneš svojo neumrljivo dušo. In vprašaj se: Kaj bi bilo v takem položaju z mojo dušo? Strašen odgovor, žalostno, a resnično: Po svoji krivdi sem vržen v večni ogenj!

3. Kaj je smrt? Smrt je ločitev duše od telesa. Ko duša zapusti telo, telo ostane mrtvo. Mrtvo truplo je končalo tek zemškega potovanja. Poglejmo sedaj, kaj so nasledki smrti. Ljudje, ki izgube svojega dragega iz svoje srede, tarnajo in jočejo. Na mrtvaškem odru leži mrtvec. Poglej, čez kratko mu bodeš ti enak! Lasje so razmršeni, celo truplo obliva mrzel mrtvaški pot. Obraz mu je vpadel. Ustni so črnikaste, usta so mu na pol odprta. Vsi udje so mrtvi.

Hodimo in pogledimo mrtveca, ki je bil vdan pijači. Včeraj je zapustil pijan krčmo, proklinjajoč in pripravljeno se s svojimi tovariši. Domov grede se je ponesrečil in vtonil v reki. Ko poizvedo njegovi tovariši o mrtvecu, pijo in razgrajajo njemu v čast. Truplo njegovo se morda pokoplje v neposvečeno zemljo, in ker je umrl v smrtnih grehih, odreče mu Cerkev svoj blagoslov.

Poglejmo sedaj k drugemu mrtviču! Glej tam leži deklica, ravno je izdihnila svojo dušo. Ni dolgo, od kar je bila v cvetu življenja. Nikdar ni zamudila biti pri plesu in posvetnem razveseljevanju. Tedaj je mrtva. Vse je zapustila, ples in igrališče; vse je je minulo razveseljevanje in posvetno ničevost. Ah, kam je šla nje duša, duša nevmljiva!

„Na tisto tiho domovanje, Kjer mnogi spinezdravno spanje, Kjer dom bo moj In — tvoj“ . . .

Glejva zadnji prizor. Jama, pred katero stojiva je priprosta, dva čevlja široka, sedem čevljev dolga in pet čevljev globoka. Vanjo spuste rakev in truplo pokriva črna prst. Kje je človek? kaj je ž njim? Glas čujem iz groba: „Glej, spal bom v prahu.“

Še jedno vprašanje! Kaj je z njegovo dušo? Če je bila v milosti božji, dobro je za njo, če pa je bila v smrtnih grehih — gorje! — vržena je izpred božjega obličja v večni ogenj. Amen.

Kristovo rojstvo. (Iz angleščine prevel Ant. Vilman.) Prvo poglavje. (Dalje.)

Velblod ziblje se vže četrte ure po puščavi, vedno stanovito korakaje proti vzhodu. Potnik ne obrne oči ni na levo, ni na desno. Po več urni hitri hoji izpremeni se okolica. Jebel, podoben bledomodremu traku, ostane na zapadu. Tu pa tam moli iz tal kup ilovnatoga peska, ali bazalta kot straža proti peščenim silom. Istotako izpremeni se zrak. Visoko na nebesu stoječe sonce, napravi se rose in megle, ogreva lahko sapico, katera poljubuje potnika v nosilnici.

Zopet pretečeti dve uri brez počitka. Rastlinstvo preneha popolnoma. Kakor daleč sega oko, ni drugega opaziti, nego pesek. Jebel izgine izpred oči. Daleč na okrog ni videti sledu o rodovitni zemlji. Senca, ki je prej spremljala potnika, obrne se sedaj na sever. Ker se jezdec do sedaj ni še vstavil nikjer, uvidi lahko čitatelj, da je potnik nenavaden človek.

Puščava ni kraj zabave. Seve tudi v puščavi je živahno živje je radi kupčije, toda ozka pota, po katerih se poraja življenje, vodijo mimo brezštevilnih mogil, kosti in žalostnih prizorov. Take so ceste v puščavi od studenca do studenca, od pašnika do pašnika.

Hitreje in nemirneje bije šejku srce, ako mora sam potovati po nepregledni peščeni ravani. Potnik, s katerim smo se seznanili, ne išče zabave v puščavi, tudi begun ni, ker se obnaša prehladnokrvno. Ljudje niso radi v samotni, zato si izvolé drugom, kogar mogó dobiti. Ako ni blizu človeške družbe, sprijaznise z živalijo. Tako jim je pes drug, konj zvest prijatelj in ne sramujose pogovarjati z nevedno živaljo kakor se pomené s človekom. Naš potnik molči tudi sredi grozne tišine in samote. Ni jedenkrat ne pogladi svoje zveste živali, niti nagovori je ne.

Okoli dvanajstih vstavi se velblod sam in zastoče tako žalostno, da se potnik v nosilnici prebudi iz svoje zamisljenosti. Odgrne si zastor, ozre se solnce, ter ogleduje dolgo časa okolico, kakor bi se hotel prepričati je-li na pravem kraju ali ne.

Zadovoljen oddahne se globoko in zamrmra: „Konečno! Konečno!“ Nato prekriža roke na prsih, povese glavo in molči. Ko odmoli, zakliče dvakrat velbloda: „Ikh! Ikh!“ na kar se žival počasi vleče na tla, da more gospodar stopiti na zemljo.

Drugo poglavje.

Naš znanec je nenavadne rasti, ne ravno velik, a silno močan. Polagoma odveže srebrni trak, s katerim je bilo privezano pokrivalo. Sedaj pokaže se njegov zagoreli obraz, nizko in široko čelo, orlovski nos, oči so mu nekoliko kviško obrnjene. Dolgi gosti lasje,

sveteči se kakor kovina, spuščajo se možu bogato po plečih. Vsi ti znaki živo pričajo, kje se je narodil. Taki so bili nekdanji faraoni in poznejši Ptolomejci, tak je bil i Mizraim, praded Egiptčanov. Bombaževa srajca z ozkimi rokavi in na prsih odprta, sega mu do gležnjev. Čez srajco ima ogrnjen volnen plašč. Na nogah ima sandale prevezane z mehikimi jermeni. Spodnjo obleko nosi s pasom prepasano okoli ledja. Čudno mora se nam zdeti, če pomislimo, da potuje sam sameat po puščavi, kjer se potikajo levi, leopardi in razbojniki, pri sebi pa nima nikacega orožja, niti palice, da bi poganjal velbloda. Lahko sklepamo po tem, da je naš znanec nenavaden predzen, ali pa ga varuje nevidna moč.

Radi dolge in trudapolne poti odrveneli so potniku noge in udje. Mane si roke in tepta z nogami ob tla hodeč okoli svoje zveste živali, ki si išče živeža med peskom. Večkrat se vstavi, ter opazuje in pregleduje puščavo na vse strani, kakor daleč mu sega oko. Natančen opazovalec mora spoznati, da pričakuje družbe.

Dasi se čita potniku nejevolja na obrazu, prepričan je vendar, da mora družba priti. Zato stopi k velblodu ter vzame iz nasprotne nosilnice, v kateri je sedel med potovanjem gobo in posodo z vodo. Z vodo umije oči, glavo in velblodove nosnice. Nato vzame iz nosilnice kos sukna, rudeče in belo utkanega in nekoliko palic ter traja. Palice vtakne v zemljo, pri-trdi jih s trsem, razpne nad njimi pripravljeno sukno in šotor je gotov. Šotor je res manjši kakor bivališča emirjev in šejkov, a vendar v vsakem oziru onim podoban. Iz nosilnice prinese še četrooglato volneno odejo ter jo razgrne po tleh v šotoru na nasprotni strani solnea. Ko dokonča delo, stopi iz šotora in prične znova opazovati krajino. Vrnivši se k velblodu, govori mu v jeziku, kateri je v puščavi popolnoma tuj: „Daleč sva od doma, ti hitronogi prijatelj, daleč sva od doma, toda Bog je z nama. Potrpiva!“

In zopet se ozira na okrog ter govori tiho: „Oni ki je dovedel mene sem, vodil bode tudi nja. Pripraviti hočem vse za vsprejem.“ Iz plašča vzame vsakovratno mizno opravlo: kročnike, spletene s palmanovega vlakna, sirska granatna jabolka, dateljne, sir in kruh. Vse to razpoloži po razprostrtem prtu v šotoru. Slednjič položi zraven jedil troje svilenih brisač, katere pokladajo orientaleci pri jedi na kolena. Po številu brisač, pričakoval je dvoje gostov.

Vse je pripravljeno. Stopi pred šotor in evo ti! — daleč na vzhodu prikaže se na obzoru črna pičica. Potniku razširjajo se oči, trese se po vsem životu, kakor bi se ga polastila nadnaravna sila. Pika narašča bolj in bolj in vse se razločuje posamezne črte precej jasno. Kmalu spozna naš potnik velbloda, na las jednacega svojemu. Na hrbtu nosi „houdah“, t. j. hindostansko nosilnico. Egiptčan sklone roke na prsih in ozri se proti nebesu, vsklikne solznimi očmi: Bog jedini je velik!“

Tujec prihaja bližje in bližje, a konečno se vstavi. Tudi na prihlajalen čitati je čudna, neumrljiva moč, zdi se, kakor bi se bil ravno kar izbudil iz globocih sanj. Tujec zapazi klečečega velbloda, šotor in pred vrati stoječega moža. Prekriža roke, sklone glavo in molči natihoma. Čez nekaj časa stopi k velblodu na pesek in približa se nasproti gredočemu Egiptčanu. Jedn trenutek gledata drug drugega, nato pa se objameta.

„Mir s teboj, služabnik pravega Boga!“ reče tujec.

„Tudi s teboj, brat v pravi veri! — Dobro mi došel!“ odzdravi mu Egiptčan.

Novi došlec je debel in suh. Oči je vpadlih, brada in lasje so beli; barve je svetlo rujavkaste. Tudi on je brez orožja. Oblečen je hindostansko. Obleka je zelo podobna Egiptčanovi. Mesto sandal nosi opanke rudečega usnja. Razun obuvale je njegova obleka od nog do glave z belega platna. Obnašanje mu je plemenito, možato in strogo. Iz oči mu odseva prijaznost. Kader povzdigne glavo, lesketajo mu solze v očeh.

„Bog jedini je velik!“ vsklikne, ko se poljubita.

„Blagoslovljeni vsi, kateri mu služijo!“ odgovori mu Egiptčan, ko je čul iz ust Hindostanca besede, katere je izgovoril prej sam.

„Počakajva“, pridene ta, „počakajva, vidiš, tam prihaja še jeden.“

Ko pogledata proti severu, zapazita velbloda jednake velikosti in barve, kakor prva dva.

Vštric stojé pričakujeta novega došleca, dokler se jima približa in stopi k velblodu.

„Mir z vama, brata, jima reče in objame Hinda.“

In Hind odgovori: „Bog daj!“

Zadnji tujec se razlikuje povsem od svojih dveh prijateljev. Rasti je manjše, barve bele. Kodrasti in svetli lasje pokrivajo majhno, a lepo glavo. Iz temnosivih oči odseva nežnost, vljudnost in trdna narava. Pokrivala in orožja nima. Izpod tirskega plašča mugleda tunika s kratkimi rokavi, pod vratom je globoko vrezana in čez pas s trakom pritrjena. Ramena, roke in noge so proste. Obuvale so mu sandale. Star je najmanj petdeset let. Obnaša se resno in premissljeno. Tujčeva postava, kretnje njegovo in njegov duh kaže popolnega moža.

Poznavatelju narodnosti ni treba praviti, da je tujec sin atenskih gajev.

Po pozdravu reče Egiptčan s tresočim glasom: „Ker je Duh privedel mene najprvo sem, pripravil sem vama šotor in priskrbel jedi.“

Prime ju za roko in vede ju v šotor. V šotoru jima odveže obuvale, umije jima noge in roke, katere nato obriše z brisačami.

Ko umije tudi sebi roke, reče: „Okrepčajmo se za daljno pot, ki nas še čaka. Med jedjo spoznamo se lahko natančneje in zvemo odkod pridemo in kako se imenujemo.“

Posedejo po tleh. Kakor na povelje povesejo glave, prekrižajo roke na prsih in molijo skupno prosto molitev:

„Oče vseh, Gospod Bog! kar imamo, imamo vse od Tebe, vsprejmi našo zahvalo in blagoslovi nas, da Ti i nadalje verno služimo.“

Pri zadnjih besedah ozro se vsi proti nebesu in začudeno drug drugega gledajo. Vsak je govoril v svojem materinem jeziku, a vendar umeli so se vsi dobro med seboj. Božji strah napolnjeval je njih duše, kjer so po tem čudesu spoznali božjo navzočnost.

Dalje prihodnjic.

Svetovna razstava v Chicagi.

Pennsylvania.

Tukajšni razstavniki pritožujejo se, zlasti iz Philadelphije dohajajo pritožbe, da ne morejo napraviti načrtov za razstavljene predmete, ker jim prostori še sedaj niso bili odmerjeni.

V Pennsylvaniji oglasilo se je do sedaj 889 razstavnikov; ogla-

silo se jih bo še najmanj 200. Dobri dve tretjini do sedaj oglašeni prebiva v Philadelphiji.

Pennsylvania imela bode razstavnikov — nad 1000 — kar vsaka druga država, izvzeta je le Illinois a Chicago. Država in mesto New-York sti še daleč zadaj. Državno poslopje dokončano bo meseca maja in slovesno otvorjeno. Umetniki, kojih umtvoiri bili so sprejeti za razstavo v Chicagi, razstavili bodo te preje v philadelphijski znanostni akademiji.

Komisar canadiske mlekarške zadruga, Robertson, dal je napraviti velikansk hleb sira, kakoršnega še ni videl nihče. Razstavil ga bode v canadskem oddelku. Tehta 22.000 funtov in 10.000 krav dajalo je 3 dni mleko za hleb.

Japonsko poslopje pričeli so staviti. Dvajset delavcev prišlo je iz Tokio, oblečeni so v dolge, sive suknje in široke hlače. Vsak ima pri sebi tudi odejo in zglatnik.

John Phillipson, posestnik tovarna za izdelovanje voz, ponudil se je, da bode razstavil svojo zbirko podob, risarij in modelov različnih, železničnih strojev.

Pretečeni teden dospelo je sem 57 Eskimov v enem železničnem vozu; skupaj je 13 rodovin in imajo kopo otrok obojega spola in nekaj dojenčkov. V drugem vozu bilo je 24 eskimovskih psov, med kterimi so štirje stari komaj par dni, dalje je več sanij, šotorov in jednacihi rečij, nekaj sodov thrana in olja, napravljenega iz masti morskih psov, zaloga mesa severnih jelenov in morskih psov, obleke iz kožuho in več družih stvari. Postavili si bode celo vas.

Consul v Singapore naznanja, da se bode sultan iz Jehore udeležil razstave. Tudi iz Polynesije dohajajo ugodna poročila.

Trgovinska zbornica v Columbus O., sklenila je opozoriti razstavno ravnateljstvo, da bi na kak način varovalo obiskovalce kolumbijske razstave pred izsesavanjem in prevelikimi cenami.

Angleška in Nemčija že pridno gradé; tudi Francija, Japan, Haiti, Guatemala nameravajo v kratkem pričeti s stavbami. Japonska komisarja Melita in Kura sta ravnokar došla.

Pri razstavi ponesrečilo se je od 20. julija 1891 do 31. avgusta 1892 648 oseb. Usmrčenih je bilo takoj 14, smrtno poškodovana 2, težko 28, lahko poškodovanih 607. Izmed obiskovalcev bil je samo eden ranjen.

Trgovinski položaj.

Trgovinski položaj je v obče povoljen. Povod temu je, da je letošnja letina po uradnih poročilih mnogo bolj, kakor se je pričakovalo. V prvi vrsti nam je omeniti ušenico in turšico, katere bomo zamogli precej prodati v inozemstvo. Bombaža so sicer letos manj nabrali, kakor lani, a cena mu je tako poskočila, da bodo pridelovalci prilično ravno toliko izkupilili zanj, kakor lani. Tudi surovega železa se je manj izdelalo. Zato so tovarničarji svoje pripravljene izdelke razprodajali po primerno visocih cenah, kar je zopet privedlo do veliko živahnost v družih obrtnihaj. Samo nekaj manjka, da nam podoba naše trgovine ni povsem všeč, namreč pravo razmerje med izvozom in uvozom. Do sredce tega leta smo vedno

več izvažali, a sedaj je že dalj časa na robe. Sicer to ni Bog-ve kaka nesreča za nas, ker smo v srečnem položaju, da lahko vsake inozemske zahteve plačamo v zlatu, a nam vendar dokazuje, da nam ni moči s postavami nadzorovati občne trgovine. McKinleyjeva carina ne more našega izvoza niti poživiti niti ne more v celoti omejiti vvoza tujega blaga.

Zadnji dnevi so vsekako trgovinsko življenje malo pomirili, ker je priklopila volitvena borba do vrhunca. To je čisto naravno, in le čuditi se je, da trgovina ni več trpela. Seveda denarna in carinska politika se ne bode s cela premenila, naj že pridejo na krmilo demokracije ali republikanci, vendar je izid volitve tolike važnosti, da morajo biti večji podjetniki vsekako jako previdni, ako hočejo, da jim ne spodleti. Od tod se da razlagati, da se vrednost delnice ne more povzdigniti, in da se nova podjetja za sedaj ne smejo nadejati velike podpore. Denarna trgovina in podjetja bodo najbrže čakala volitvenega izida in se bodo potem razvijala tem živahneje.

Skrb za vseljevanje.

Ker se je začela kolera umikati iz Hamburga in drugih evropskih pristanišč, odpro se zopet vožnje na parobrodih in prodajajo se vožnji listi tudi za medkrov (Zwischendeck). Novojoške vožnje družbe so se že pogovorile, ali bolje posvetovale te dni z evropskimi društvenimi poverjeniki, kako bi se vkrenilo, da bi se olajšale in v boljem redu vzdrževale prevožnje vseljencev. Sklenili so, da odda agent v Evropi vsakemu potovalcu list ali polo papirja, katerega mora vseljenec popolniti in odgovoriti na vprašanja na listu. Treba bode pa imeti dva taka lista. Jednega obdrži vseljenec, drugega izroči pooblaščenemu tukajšnjemu agentu dotične parobrodne družbe. Na listu se mora odgovoriti na ta vprašanja: 1. Ime? — 2. Spol? — 3. Narodnost? — 4. Stanovalec? — 5. Stan? — 6. Zakonski ali samec? — 7. Če je z družino, ime žene in otrok? — 8. Kam? — 9. Če je vožnja plačana do omenjenega kraja, kdo jo je plačal? — 10. Če je vožnja plačana v Ameriki, ime in naslov pošiljatelja? — 11. Je-li zdravstveno stanje ugodno? — 12. Ste vi, ali kdo vaših spremljevalcev iz vaše družbe telesno poškodovani, ali kak poseben bolezen podvrženi? — 13. Ste li vi, ali kak ud iz vaše družine, ki je z vami, bili v zaporu ali v kaki drugi dobrodejni kaznilnici? — 14. Katere sorodnike imate v Ameriki? — 15. Ste li vi ali kdo vaših ameriških sorodnikov pogovorjeni za delo pri kaki delavnici ali pri obrtu? — 16. Če je tako, s kom in pod kakimi pogoji? — 17. Kateremu stanu se hočete posvetiti? — 18. Ste li bili že prej kdaj v Ameriki? Če ste bili, kdaj? — 19. Koliko denarja bi utegnili imeti, ko pride na suho? — 20. Znete li brati in pisati? — 21. Ste li bili večkrat v zakonu?

Odgovoriti se mora na vsa ta vprašanja, katera obsegajo skoro vse, kar se tiče ameriških postav glede vseljevanja.

Nekaj o Dr. Knoblarju.

(Spisal M. V. V.)

(Dalje.)

„Tukaj je dežela“, dospel je namreč Taylor do 12. proti ravniku na Belem Nilu, „kjer raste rastlina lotus in šiluki, če niso (lotophagi) rastlinojedci v grških poezijah, so izvemšji Kitajci, je-

dini, ki uživajo dandanes le rastline. Čas evetja je že minul, da bi videl rastlino v polnem cvetju; tudi je rastle le tu in tam posamezno katero steblo na teli otocih; toda ne daleč onostran Abe se prikaže in vrlo rodi v obilici. Otočani uživajo i sad i korenine. Dr. Knoblar, kateri jo je večkrat užival na svojih potovanjih, me je osvedočil, da njena korenina po obliki in okusu spominja na podzemljico (krompir) z nekim lastnim duhom. Kraj onstran Abe je najgošče naseljen ob vsem Nilu iz morda izvzemšji Kitajsko najgošče naseljen kraj na zemlji; kajti na prostoru, katerega prehodis v 3-4 dneh, biva do tri milijone Šilukov.“

„Izmed Evropejcev so večkrat poskušali srčnejši prodreti dalje, da bi svet presenetili z novimi iznajdbami. Dva, Dr. Arnaud in Werner namreč, sta tudi javno priobčila sporočila o svoji vožnji. Toda Wernerjeva knjiga je prenapolnjena z neumestnimi opazkami o obnašanju D'Arnanda in Sabatier-a in sporočilo prvega je, kakor sem čul iz ust Dr. Knoblarja samega, na več mestih neresnično. Najbolj zanesljivo sporočilo je sporočilo Dr. Knoblarja, ki je prišel 50 milj dalje nego vsi drugi pred njim. Za časa svojega bivanja v Khartoum u sem prejel polno podrobnost iz njegovih dogodivščin; dovolil mi je tudi pregledati svoje zapisnike in dnevnike. Vsi so zelo zanimivi in vredni, da saj nekaj zabeležim o njih.“

Dr. Knoblar je bil vzgojen v Propagandi v Rimu za misijonarja navlaš za Osrednjo Afriko. Potem, ko se je učil jedno leto arabščine v Siriji, odrinil je v Khartoum, kjer je že bil ustanovljen katoliški misijon. Misijonskega delovanja krog je vendar tu jako omejevala vladna zavist, ker je prepovedan vsak poskus spreobrniti Muzulmane in največji ponos sužnjev iz osrednje zemlje je to, če so zvesti in udani nasledovalci Proroka.

Dr. Knoblar je se torej odločil spremljati vsakoletno kupčijsko vožnjo (ekspedicijo) po belem Nilu navzgor, z namenom, da bi ustanovil med domačimi zamoreci blizu ravnika misijonsko postajo. Našel je brezmejno zaprek in ovir, ktere so mu stavili kupčevalci iz zavisti in strahu, boječ se, da bi v bodoče ne mogli več ravnati svojevoljno in nepostavno z nevednimi zamoreci. Vendar po uplivi paše, katerega so slednjič s težavo pridobili na svojo stran, so dobili misijonarji tudi prostor v številu drugih podjetnikov vožnje. Vožnjo so pričeli 13. nov. 1849. l., odrinivši iz Khartoumske bližine. Bilo je 7 ladij skupno; Dr. Knoblarja ladija, dasi tudi najmanjša, se je skazala najboljšo plavarico in je navadno rezala na čelu drugih Nilovih valovje. Imel je pri sebi na ladiji zvestega in skušenega krmarja z imenom Suleyman Abou-Zeid.

Po štirinajst dnevi vožnji, pustivši za seboj otoke Šilukov, so dospeli na oni oddelek reke, kjer se vrste vasi v nepretrgane vrsti. Cenijo njih število okoli sedem tisoč. Znamenito je in zaznamka vredno, da so njihove okroglaste kolibe iz blata in biča po zvonjavi obliki in sestavi do cela slične onim, ktere imajo razrodi na rekah Niger in Senegal, s katerimi Šiluki ne obnejejo in od katerih se ločijo po jeziku, obliki in značaju. Med tem, ko so hodili po zaviti stezih na otok, privrščal je hud vrtnec ter je jedne ladiji popolnoma polomil jarbole. Onostran otokov se reka tako razprostire, da so moč-

virna obrežja na nekaterih mestih komaj vidna. Lotus raste po plitvinah v veliki množini in prizer, ko se snežno-beli cvetovi razkrožajo ob solnčnem izhodu je nepopisljiv po bujnosti in krasoti, kakor se ne opazi nikjer drugod na zemlji. Gozdi s sotočinim drevjem dajo prostora doum-palmam in velikanskim tamarindam in čez 10 v deželi Dink-ov, se prvič nahaja krasna dhelleb-palma. Njeno debelo je visoko in vitko, debelo v sredi, a se sozružuje proti vrhu in koreninam; ima bujen venec širokih ko pilhjača velikih listov. — Dne 28. nov. se je posrečilo majhnu broju po nekaterih težkočah privesti v razgovor Dink-e in Šiluke, koji so prebivali na obrežju mogočne reke. Za nekoliko barvanih, steklenih jagod so preskrbeli slednji nekaj volov za hrano ekspedicije. Dr. Knoblar je opisoval njihovo tekanje, ko so zbirali goved, spominjajoč na gazelino obnašanje. Poskakujejo visoko v zrak, vzravnaajoč z lahka noge pri vstajanju in se spravijo brzoma na noge. Sledeti dan so dospeli ladije do obširnega mesta z imenom Vav, kjer jih je ljudstvo sprejelo brez najmanjšega znamenja bojazni. Prinesli so celo množino slonove kosti, da so jo zamenjali z jagodami.

(Dalje prihodnjič.)

Prihodnji kongres.

Razven predsedniške volitve so v nekaterih državah razpisane tudi volitve državnih poslancev. Te volitve so velike važnosti, ker je od njih odvisna sestava skupnega senata. Sodeč po poročilih kongresnih odborov, pričakovati je, da se bode število demokratičnih poslancev v poslanski zbornici (House of Representatives) povečalo. Kar se tiče senata (gospodke zbornice) se še ne more nič gotovega reči. Sedanja republikanska večina je tako neznatna, da političen prevrat v malo državah zadostuje, da dobe demokrati večjino tudi v gosposki zbornici. Sedaj sedi v senatu 47 republikancev, 39 demokratov in 2 neodvisna (Kyle iz Južne Dakote in Pfeffer iz Kansasa). Čas 23. senatorjev poteče 4. marca 1893. Izmed teh 23 so do sedaj 4 zopet izvoljeni, namreč demokrati Gorman, Daniel in George in republikanec Sherman. Ostalih 19 volile so države pretečeni terek. Trije demokratični sedeži so precej negotovi in sicer Faulknerjev iz Zapadne Virginije, Turpie-jev iz Indiane in Gray-jev iz Delaware. Na republikanskih sedežih preti nevarnost osmerim poslancem in sicer senatorjem Davisu iz Minnesote, Casey-ju iz Severne Dakote, Allen-u iz Washingtona, Hiseock-u iz New-Yorka, Paddocku iz Nebraske, Sanders-u iz Montane, Sawyer-ju iz Wisconsin in Stockbridge-ju iz Michigan. Bržkone bodo senatorji Hiseock, Sanders in Sawyer nadomeščeni z demokratičnimi nasledniki. V Nebraski in Minnesoti imajo „zavezniki“ upanje, da dobe večjino v legislaturah. Senatorji Allen, Casey in Stockbridge pa bodo imeli dosti dela, da jih demokrati ne spodrinejo. Razven tega unel se je v Nevadi hud boj med senatorjem Stewartom in kongresnim poslancem Bartine-jem. V slučaju, da zmaga prvi, pričakovati je, da bode glasoval z demokrati. Ako demokrati ne zgube kakega sedeža, lahko računajo na 42 glasov v prihodnjem senatu; sicer pa tudi ni nemogoče, da se poveča njih število na 45 — torej večjino. Najverjetnejše pa je, da bodo „zavezniki“ (ljudska straka) igrali glavno ulogo.

Na vsak način pa je pričakovati, da bode imel Grover Cleveland, ako bode izvoljen, na svoji strani kongres, v čegar zbornici bodo imeli demokrati večjino.

Razne vesti.

* V okraji Walmat Hallow, Conn. umoril bi kmalu ore! neko žensko James Hinkley. Žena je udova ter obdeluje z 15letno hčerko svojo kmetijo. Ko je nedavno krmila kokoši, spustil se je nena doma velik ore! z višine ter pograbil svojo žrtev. Udova zagnala je kamen za predcrznim roparjem, a ga ni zadela. Ore! jo je napadel, in vnel se je pravi dvoboj, ki je trajal kakih 20 minut. Ženi je raztrgal vso obleko, razpraskal jo po ramenih in rokah, da je kri curkoma tekla ter se slednjič nezavestna zgrudila na tla. O pravem času prišla je na pomoč hči, ktere preje ni bilo doma. Žival zagnala se je sedaj v to, pa srčna deklica zlomila ji je z dobrim vdarcem, z železno verigo perutnico in jo umorila. Ore! imel je perutnico 5 čevljev 2 palca dolgo ter je tehtal 13 funtov.

* Pred par dnevi zalotili so ameriški graničarji pri Del Rio v Teksn-u po noči tropo meksiških tihotapcev, ki so ob Rio Grande pospeševali svojo obrt. Pet tihotapcev so prijeli ter dobili pri njih več utihotapljenih stvari. Amerikanski trgovci so jih baje podpirali.

* Molji preženo se iz omar, ako se ulije jesih na vroč kamen ali železo in če se omara npolni s tem soparom. Ta duh je moljem tako zopern, da pogine.

* Na Polotoku Alaski začel je pljuvati ognjenik. Bučanje slišalo se je 90 milj daleč v daljavi 150 milj v morji zatemnili so oblaki pepela in isker zrak tako, da so ob 10. uri dopoldne na parniku „St. Paul“ morali prižgati svetilnice. Krov ladije bil je pokrit s pepelom čevl na debelo, vendar izmed ljudi ni umrl nihče, kolikor je do sedaj znanega.

* V laški provinciji Sardinije nastala je velika povodenj; utonilo je nad 200 ljudi. Škoda ceni se na več milijonov lir.

* Meščanska pivovarna v Pilznu Češko, darovala je ob slavljanju svojega petdesetletnega obstanka 15.000 gl. udovam in sirotam umrlih pivovarnarskih delavcev, 10.000 gl. za sezidanje paviljona v mestni bolnišnici, 2.000 gl. za meščansko bolnišnico, umetno okno stolni dekanijski cerkvi, 1000 gl. iraelški občini, 500 gl. ljudski knjini, 300 gl. podpornemu društvu za uboge in ravno toliko mestnim revežem; nastavljene delavce je obdarovala tudi.

* Perutnina, namenjena za prodati, zakolje se naj lepše na sledeči način: kljun se odpre življaj in ostr, ozki nož zasedi se v zadnji del vratu. Na ta način prereže se hrbtnica, in žival je mrtva takoj; potem se obesi za noge. Kri odteče popolnoma, žival ostane nepoškodovana. Perje se izuli, dokler je še truplo gorko.

* Lansko leto dala je ameriška, Protestantovska, svetobisemska družba 913.678 svetih pisem tiskati in razdeliti.

* V Huntington, W. Va. živi mož, ki je bil že 6 krat oženjen ter ima 37 otrok.

* V zadnji meščanski vojski nšlo ni nič manj nego 268.000 vojakov z vojne Združenih držav.

* Nevihla znebi se svoje teže 500 čevljev nad zemeljskim površjem

* Prve preproge narejene so bile v Evropi na Francoskem l. 1664 po turških uzorcih.

* V Londonu porabijo vsako leto ostrig za \$3.000.000.

* (V gostilni.) „Krmarica ali imate piske ali race?“ — „Oboje, gospod.“ — „No potem mi pa dajte jedno pero, da svojo pipo osnažim.“

* Sestra: „Juz te ne razumem Marička! Ti se uže štirinajst dnij brez uzroka prepiraš s svojim dobrim možem!“ Soproga: „Ti tega ne razumeš, prihodnji mesec rabiš nov klobuk.“

* Sodnijski zagovornik začel je svoj govor tako, da je palico stegnil proti zatožencu in važno rekel: „Slavna gospoda! Na koncu moje palice stoji paglavce.“ „Na ktem koncu?“ prašal je urno zatožene.

* Sodnik, zelo hvaljen radi svoj uljudnosti rekel je nekoč možu, ki je imel z njim nekaj opraviti: „Prijetelj! Vi ste osel.“ „Gospod sodnik“ vprašal je ogovorjeni, „sem li vaš prijatelj zato ker sem osel, ali pa sem osel zato, ker sem Vaš prijatelj?“

* Ošabnega pa ubozega človeka povabil je prijatelj na kosilo: „Moraš pač zadovoljen biti; jaz živim skromno, juha, meso, krompir in svinjska pečenka, to je vse, kar dobiš.“ Ošabno odgovoril je povabljeni: „Ako izvzamem juho, meso in svinjsko pečenko, imam jaz ravno isto; no pa Ti vse edno to čast skažem, da bodem jedel.“

* (Olajševalni razlog.) Zagovornik: „Pomislite, gospodje porotniki, da zatoženi ne sliši dobro, toraj tudi ne more dobro čuti, kaj mu pravi vest.“

Cerkveni zapisnik.

Meseca oktobra krščenih:

TOWER: Frančiška Klinec; Jos. Berger; Jos. Leščane; Lillie B. V. Belanger. ELY: Katy Vail.

Poročenih:

TOWER: Jakob Skala z Marijo Scheringer; Mat. Novak z Marijo Fuchs.

ELY: Josip Stepec z Ano Sporer; G. Kotze z Uršulo Spienagel.

Umrlih:

TOWER: Ana M. O' Niel; Joseph Rossio, John Meade.

NAZNANILO.

Knjige „družbe sv. Mohorja“ za leto 1892 so ravnokar došle tudi v Tower. Naročniki iz Towera in Ely naj se zglaste za knjige pri upravištvu „Amerik. Slovence.“ Vsak naročnik dobi šestoro knjig in te so:

1. Jeruzalemski romar, 1. zvezek.
 2. Molitvenik: Šmarnice.
 3. Domači zdravnik, po g. žup. Kneipp-u.
 4. Naše škodljive rastline, 1. snopič.
 5. Slovenske večernice, 46. zvezek.
 6. Koledar za leto 1893.
- Kedor se želi naročiti za bodoče leto, vpisan mora biti do februarja, \$1 predplačati in do 5. marca vpsolati družbenemu blagajniku v Celovec.

VAŽNO.

Potujočemu občinstvu naznanjamo, da je progla „Wisconsin Central“ najboljša. Posebno priporočamo to proglo onim, ki potujejo v Milwaukee, Chicago ali v vse južne ali vzhodne kraje. Po 2 vlaka vozita slehrni dan med St. Paulom, Minneapolisom in Duluthom, opremljena z fino notranjo opravo in jedilnicami. Sklenjena z Northern Pacific R. R. vozi do Pacifičnega obrežja brez vsake premenjave voz s Pullmanovimi spalnicami.

Za natančnejša pojasnila obrni se na bližnjega agenta ali pa na JAS. C. POND, General-Pasenger & Ticket Agent Chicago, Ill.

“German Syrup”

Zbrali smo dvoje ali troje pisem, katera smo baš dobili od roditeljev, ki so dajali German Syrupa svojim otrokom v potrebi da-

Davica. vice. Upati jim je, ker došla so od poštenih, zanesljivih ljudi, ki so srečno dobili, česar pogreša toliko družin — zdravilo brez škodljivih tvarin. Zdravilo smejo dati matere svojim otrokom brez strahu v najnevarnejših trenutkih, prepričani, da jih reši.

Skorej polovica naših naročnikov so matere, ki upotrebujejo pri svojih otrocih Boscchejev German Syrup. Da zdravilo dobro deluje pri mladini, biti mora raba hitra proti strašnemu sovražniku otrok, proti nadležnemu kašlju, difteriti in nevarnemu vnetju v grlu in v pljučah.

G. G. GREEN, jedini izdelovatelj Woodbury, N. J. XI-2

Odprtje slovenske gostilnice.

Dne 22. septembra je odprl na drugi cesti

slovensko gostilnico

JAKOB KOSCHITZ.

Dobiti bodo vsaki čas gorka in mirzla jedila ter dobra pijača in zagotavlja izvrstno postrežbo svojim gostom.

Vsi Slovenci so povabljeni.

Jakob Koschitz.

Kuverte s firmo in vizitnice

izvršuje točno in cenó

Tiskarna Amer. Slovence.

Overalls!

Povrhne hlače po najrazličnejših cenah in kakovosti blaga je dobiti pri

THE BOSTON.

Obleke

za ta čas najbolj primerne!!

V tem presečemo druge prodajalnice. Spomladanske moške obleke po \$6— in višje.

THE BOSTON.

Najboljša obuvala za meščane in rudarje, fine srajce, spodnjo obleko in ovratnike (neckties) in dr. dobiš po najnižji ceni po različnosti blaga pri Anderson & Korb — Ely.

Pojdi k J. D. Murphy po zabavne gosli, pisčalke ali orglice nasproti „National-Bank.“

THE BOSTON

je pripravljen bojevati se! To pomenja, da le on zniža cene in tako pomaga ljudem.

Mnogo mičnega branja in krasnih igrač po najnižji ceni pri J. D. Murphy.

Hlače

vsakdanje noše po 65 ct. se dobijo samo pri

THE BOSTON.

Okusnega sadja in raznih sladic (candy) se dobi pri J. D. Murphy.

M. WEINZIERL & CO.,

Urar in trgovec z veliko zalogo zlatnine in srebrnine. Prodaja in popravlja ure zanesljivo in po nizki ceni. ELY, MINN.

Pridi in pazi v čem ti zamoremo postrežbi! Mi imamo največjo zalogo v mestu in prodajamo po najnižji ceni.

Anderson & Korb, Ely.

Slovensko-angleška slovnica

je dobiti

po 50 cts. izvod v tiskarni Amerik. Slovence.

Zavod presv. Srca Jezusovega

pod nadzorstvom

sester sv. Benedikta
Duluth, Minn.

Zavod je pod posebnim nadzorstvom:

MIL. JAMES MCGOLTRICKA,
škofa v Duluthu.

Dekleta lahko stanujejo v šolskem poslopju ali izven njega. Priučile se bodo vsega potrebnega za življenje. Pred vsprejemom bodo izpraševane v razmerju prejšnjega poduka. Šolsko leto ima dva polletja po 5 mesecev.

Plačila:

Za stanovanje in vzgojo, ki obseva branje, risanje, godbo, izgovarjavo (Delsartov način), vsakovrstno pletenje in vezenje, šivanje, pranje in kuho je plačati vsačih 5 mesecev \$80.—

Če se hoče katera učiti umetne godbe in slikarstva, plača posebej. Zunanje učenke plačajo po starosti od \$2-\$4 na mesec.

Mlada dekleta, ki jih veseli stopiti v red sv. Benedikta, se tukaj zprejemajo.

Za nadaljnja pojasnila se obrni na Sestro ravnateljico.

Dr. Kingova nova iznajdba.

V vsaki
hiši bi moralo biti.

J. B. Wilson, 371 Clay St., Sharpsburg Pa., se je izrekel, da noče biti nikdar brez dr. Kingovih zdravil zoper jetiko, kašelj in prehlajenje; kajti ozdravila so njegovo ženo, ki je zbolela na hripi in potem dobila plućnico. — Robert Barber iz Cooksport Pa., pa trdi, da mu je jedino dr. Kingova nova iznajdba toliko pomagala, ko je bolehal na pljučah, da je sedaj popolnoma zdrav. Odločno pa še enkrat trdim, da ga ni zdravila, ki bi prekosilo dr. Kingovo novo iznajdbo. Steklenke za poskušnjo se dobje zastoj v Nels & Bensonovi lekarni. Velike steklenke po 50 ct. in \$1.

ELECTRIC BITTERS.

Vsposno sredstvo.

Ta zdravilo je postalo med ljudstvom tako priljubljeno, da ne potrebuje posebnega priporočila. Electric Bitters ozdravi vse bolezni na jetrah in obistih ter zaceli vse ture in mozole, ki izhajajo iz spredene krvi. Vse napade prežene in tevaruje zoper mrzlico. Vsposno sredstvo zoper glavobol in za želodec. Da bi bil poskus zastoj, povrnemo denar.

Cena steklenke samo 50 cts.

Nels J. Benson, lekarničar.

Zdravilna Bucklinova arnica.

Ona je najbolje in gotovo zdravilo na svetu za rane, spahnenje, mehurje, otekline, revmatizem, mrzlico, hraste, razpokane roke, ozeblino in vse kožne izrastke. Porok smo, da bode kupce zadovoljila, sicer denar povrnemo. Cena škatlice 25 cts.

Na prodaj pri Nels J. Benson.

ABRAHAM LINCOLN

ko se je poslovil od svojih znancev in prijateljev v Springfield, Ill., in ki je za predsednika Združenih držav izvoljen, je omenil: „Dajte fantom poskušnjo“.

Te besede imajo danes ravno tako veljavo, kot so jo imele ob poslovljenju pred 30 leti.

Kako bi se jim dala ta poskušnja?

Proti severozahodu je velika dežela za mlade, delavne moči. Tam bi si lahko mladi ljudje svoje stanje izboljšali in se ndomačili.

Dežela, o kateri govorimo, leži proti severozahodu. V Minnesoti in ob Red River Valley, Severni Dakoti so najbogatejša polja za pšenico in za vse pridelke. V zah. Dakoti in Montani so neizmerni travniki in pašniki za drobnico in govejo živino.

Potniki imajo na Northern Pacific železnici ugodnost prve vrste v krasno opremljenih vozovih, jedilnicah in razkošnih Pullmanovih spalnicah iz Chicago, St. Paula in Minneapolisa proti Montani in Pacificnem obrežju brez menjave med potjo, in to zlasti v Pullmanovih spalnicah iz St. Paula in Minneapolisa v Yellowstone Park.

Vsi oni, ki si hočejo ogledati zemljšišča za novo domovje, naj se pred svojim odhodom zglase ali pišejo na

OHAS. S. FEE,
glavni agent; G. P. & F. A.
St. Paul, Minn.

Duluth and Iron Range

ŽELEZNICA.

op.	čas	pop.
Postaje 'Stations'		
12:00 prih.	Duluth odh.	3:15
10:54 " "	Two Harbors " "	4:25
9:10 " "	Mesaaba " "	6:04
8:22 " "	Tower " "	6:52
7:10 odh.	Ely prih.	8:05

Naznanilo.

Podpisani priporoča svojo, slovenskemu občinstvu dobro znano gostilno vsem v Ameriko prišlim, kakor tudi v Evropo se vračajočim Kranjcem, koje zmiraj izvrstno in po najnižjih cenah postreže.

Razun tega prodaja tudi slovensko-angleško slovnico za samopouk v angleščini po 40 centov komad in tudi več družih slovenskih poučnih in zabavnih knjig.

Da vsakteremu dobro postrežem, dokazuje okolnost, da stojim z v obče znanim gospodom Pavlinom v Ljubljani v zvezi

Tudi denar pošiljam v Evropo po najnižjih cenah in najhitreje.

D. BLOETE

116 Greenwich Str. New-York.

ELY - - - MINN.

FENSKE & LAWRENZ

prodaja

vse vrste železnino, peči, cinkove posode, barve, olje, steklenino, kit, vrata in raznovrstno oklepje.

ŽIVI SAM IN PUSTI
DRUGIM ŽIVETI!

ZALOGA

raznovrstnih zelenjav, kakor tudi sadja in sladčie, pomeranč, ovočja, najboljših smodk, tobaka, lepil pip, pijske treznosti, mošta (pop), in vseh kuhinjskih potrebščin.

Slavnemu občinstvu se kar najuljudneje priporoča

Ignac Tancig

TOWER - - - MINN.

J. B. NOBLE, M. D., ZDRAVNIK.

Office nad Benson-ovo
lekarno.

TOWER, - - - MINN.

TOWER, MINN.

Chas. McNamara,

prodaja po najnižji ceni:

živo apno, premog, seno in raznoterno krmo (futer) za domače živali.

JAKOB SKALA,

Tower, - Minn.

Velika trgovina

z mešanim blagom in kuhinjsko posodo.

NIZKE CENE!
HITRA POSTREŽBA!

Uljudno vabimo meščane, rudarje in gostilničarje.

BENSON & HAWKINSON.

Zaloga

peči, mnogotere železnine, kositarskega blaga; zbirka olja in barv, stekla, okvirov oken in vrat.

Vsakovrstno sobno opravilo uljudno priporočamo.

FIRST NATIONAL BANK.

Tower, Minn.

Glavnica, - - - - - \$50,000.

H. A. WARE, predsednik. D. H. BACON, podpredsednik.
G. A. WHITMAN, blagajnik.

Ravnatelj: D. H. Bacon, L. Mendenhall, H. A. Ware, A. D. Thomson, T. J. Davis.

Obresti se plačujejo od dneva vložitve

Menjice se splečujejo in vplačujejo.

Največjo zalogo v mestu ima

Anderson & Korb

BRICK BLOCK, EYL - - - MINN.

Suho robo in obleke, obuvala, klobuke, čepice (kape);

Groceries ali jedilna prodajalnica i. dr.

MEAT: MARKET

Na prodaj frišno, sojeno in suho meso in kuretna

po nizkih cenah pri

M. Grube

Tower - - - - - ELY

FILEWOOD & CO.,

prodajalec

svežega in soljenega
mesa.

Divjačino, kuretno in ribe je dobiti ob poetnem
času na izbiro.

TOWER

MINN.

MIKE KPOIN

velika zaloga

klobukov najnovejše mode, kap in fino izdelanih čevljev.

Oprava za rudarje in gozdarje.

EY - - - - - MINN.

M. Vail

ELY, MINN.

VELIKA ZALOGA

železnine, lesenega in hišnega
orodja.

Tu se dobé po najnižji ceni: peči, kuhinjska posoda, barve, okna, vrata, mize, stoli, postelje, omare in sploh vse rudarjem in gozdarjem potrebno orodje.

Oskrbnjuje tudi rakve in pogrebe.

The Boston Clothing House.

Največja in najboljša zaloga
obleke, obuval, kovčegov in torb
se dobi pri:

The Boston Clothing House.

CHAS. LANG.

Photograph, Tower, Minn.

izdeluje:

fotografije vsake vrste in velikosti, vsak čas po najnižji ceni in delo dobro dovrši.

GERMAN AMERICAN MEAT MARKET.

MAX SHAPIRO, mesar,

prodaja

vsake vrste frišno in soljeno meso, kakor tudi ribe, perutnino in frišne klobase

po tako nizki ceni kakor drugod.

Tam se občuje nemško.

Barnes Safe & Lock Co.

prodaja raznovrstne

denarne omare,

katero so varne pred ognjem in tatovi.

131 Jefferson Ave.

Detroit - - - Mich.

John J. Holmes
ravnatelj.

Brownell & Co.,

prodaja

sveže, soljeno in suho meso, mast, perutnino itd.

Ostrige in divjačina ugodna.

ELY - - - MINN.

HOTEL SHERIDAN,

Tower, Minn.

Dobra postrežba. Izvrstna jedila.

Nizke cene. Uljudno se gostom
priporoča

E. E. BARNIDGE.

POZOR!

na

našo izvrstno zalogo in največjo izbirko
mešanega blaga.

Mnogo narejenih prazničnih in delavnih oblek, klobukov, čepic (kap) in vsakovrstnih obuval.

Vse vrste srajce in rokavice nogovice, in sploh vse spodnje in zgornje obleke prodajajo po najnižji ceni.

Pridite in pogledjte! Vse uljudno povablujemo.

J. J. MURNIK & CO.,
Tower, Minn.

W. N. SHEPHARD & CO.,

PRODAJA

železnino, n. pr. peči, kuhinjsko posodo, in raznovrstno orodje, kakor tudi mize, stole, omare in drugo hišno opravilo.

OKNA, VRATA, STEKLO IN BARVE.

Izvrstna zaloga raznovrstnih rudarskih in tudi gojzgarskih naprav.

Oskrbnjuje rakve in vse k pogrebu potrebne reči.

Tower, Minn.

C. H. OPPEL & SONS,

prodaja

na debelo in drobno manufakturno blago, obleko, pokrivala kakor tudi obuvala.

Obilna zaloga za rudarje in drvarje.

Čolni in indijanski izdelki.

— KITTO. —

ZALOGA

VSAKOVIRSTNEGA BLAGA

posebno

RUDARSKE OPRAVE.

Tower Meat Market.

Tu prodajamo:

frišno in sojeno meso, okusne klobase in čisto mast
i. t. d.

Pridite in poskusite!

L. M. CHRISTIAN.

CITY MEAT MARKET, TOWER, MINN.

NAJVEČJA ZALOGA MESA.

Vsak dan frišno goveje in prešičje, kakor tudi suho meso; pa tudi klobase in perutnino priporoča uljudno

W. H. McQuade.

Pivarniška družba Iron Range

prodaja izvrstno kuhano in prav čisto

uležano pivo.

Pivarna je ravnokar dozidana in opremljena z vsemi novejšimi iznajdbami. Skrbeti hoče, da bo kuhala najbolje pivo na mestu in severozaton.

Naročilom bode ugodila vestno in točno.

TOWER

M. FINK, ravnatelj

MINN.